

Îngrijirea vârstnicilor la domiciliu

Barometrul vârstei a treia – Județul Iași (studiu sociologic)

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009 – 2014, în cadrul Fondului ONG în România și implementat de Asociația Sf. Damian.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009 – 2014.

Iași, 1 octombrie 2015

BAROMETRUL VÂRSTEI A TREIA. JUDEȚUL IAȘI

(rezumat)

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009 – 2014.

TENDINȚE DEMOGRAFICE

- **Dacă proiecția realizată de Națiunile Unite până în anul 2050 estimează la nivel mondial o dublare a populației totale față de 1980, în ceea ce privește vârstnicii care au peste 65 de ani, aceștia vor crește din punct de vedere numeric de mai bine de 5 ori. (cf. ONU)**
- **În 2050 la nivelul Uniunii Europene (UE 28) vor fi cu peste 50 de milioane mai mulți vârstnici față de 2015, în vreme ce, pe același interval de timp, populația totală va fi cu doar 17 milioane de oameni mai ridicată. (Cf. EUROPOP 2013)**
- **În 35 de ani este previzionată o scădere a populației României cu aproximativ 2 milioane de locuitori, concomitent cu o creștere a numărului de vârstnici peste 65 de ani cu 1,6 milioane. (cf. EUROPOP 2013)**
- **Se anticipează ca numărul centenarilor să crească de 9 ori până în 2050, la 8988, și de 34 de ori până în 2080, la 34932. Cu alte cuvinte, efectivul estimat de persoane care vor avea cel puțin 100 de ani va fi de proporția unui municipiu. (cf. EUROPOP 2013)**
- **În 2050, Eurostat estimează că unul din șase vârstnici (peste 65 de ani) din România va proveni din regiunea Nord-Est. (cf. EUROPOP 2013)**

EVOLUȚIE DEMOGRAFICĂ- Județul Iași

- **În perioada 2008 – 2013 populația județului Iași a scăzut cu aproximativ 49 de mii de persoane, de la 827 de mii la 778 de mii.**
- **Pe același interval de timp, dar în rândul vârstnicilor peste 65 de ani, numărul persoanelor a crescut sensibil de la 106 mii la 108 mii.**
- **În decursul a cinci ani raportul dintre numărul total de cetățeni ai județului Iași și numărul de vârstnici a scăzut constant. Astfel, în anul 2013 13,9% din populația totală a județului Iași era alcătuită din persoane de vârstă a treia. Așadar, tendința este de îmbătrânire a populației generale.**
- **Între 1985 și 2013, speranța de viață a locuitorilor din județul Iași a crescut cu 4 ani și jumătate (de la 70,33 ani la 74,93 ani).**

Sursa datelor: „Anuarul statistic al județului Iași – 2014”,
realizat de Institutul Național de Statistică, Direcția Județeană de
Statistică Iași

ASPECTE METODOLOGICE ALE CERCETĂRII

Metoda utilizată: Ancheta de teren (sondaj de opinie)

Tip de eșantionare: stratificat-areolar, utilizându-se metoda itinerariului

Criterii de stratificare a populației studiate: Grupul țintă este compus din locuitorii **din județul Iași** cu vârsta de cel puțin 65 de ani. Criteriile de stratificare sunt:

- *vârsta respondenților* (divizarea grupului țintă în trei grupe de vârstă – (a) 65 – 70 ani; (b) 71 – 75 ani; (c) peste 75 ani)
- *genul* (masculin/ feminin)
- *mediul de rezidență* (urban/ rural)

Metoda de culegere a datelor: Chestionar administrat de voluntari ai Asociației Sf. Damian

Perioada de culegere a datelor: Aprilie – August 2015

Număr de chestionare valide: 710 (dintr-un număr total de 812). Validarea chestionarelor s-a realizat în urma verificării corectitudinii și acurateții datelor obținute de voluntari în urma activității de teren.

SCOPUL STUDIULUI

„Barometrul vârstei a treia – Județul Iași” își propune să ofere date cu privire la următoarele teme:

- nevoile de asistență și îngrijire ale populației vârstnice**
- sociologia timpului la vârsta a treia**
- percepția populației vârstnice asupra relațiilor dintre generații**

Observații: În redarea unor tabele, restul procentajelor de până la 100% este reprezentat de non-răspunsuri.

Procentajele obținute în urma procesării datelor au fost rotunjite cu valori cuprinse între 0,1% și 0,4%, astfel încât acestea să fie ușor lizibile și receptate de persoanele interesate.

POPULAȚIA STUDIATĂ

		%
GEN	Masculin	43
	Feminin	57
MEDIUL REZIDENȚIAL	Urban	61
	Rural	39
VÂRSTĂ	65 – 70 ani	43
	71 – 75 ani	19
	Peste 75 ani	38
STUDII	Inferioare (până în 8 clase)	47
	Medii (liceu, profesional, tehnic)	35
	Superioare și colegii de specialitate	15
VENITURI ÎN ULTIMA LUNĂ	Sub 600 de lei	29
	601 – 1000 lei	41
	1001 - 1500 lei	16
	Peste 1500 lei	9

STAREA DE MULȚUMIRE A VÂRSTNICILOR FAȚĂ DE DIVERSE ASPECTE ALE VIETȚII

Cât de mulțumit sunteți de...?	Foarte mulțumit	Destul de mulțumit	Destul de nemulțumit	Foarte nemulțumit
STAREA DE SĂNĂTATE	5%	42%	38%	15%
SITUAȚIA MATERIALĂ	5%	45%	36%	13%
CONDIȚIILE LOCATIVE	29%	60%	8%	2%

- Aproximativ jumătate dintre subiecți s-au declarat satisfăcuți fie de starea de sănătate, fie de cea financiară.
- Nouă zecimi din numărul total de vârstnici chestionați sunt *mulțumiți și foarte mulțumiți* de condițiile în care locuiesc, fiind de altfel itemul care a atras cea mai ridicată pondere de opinii pozitive.
- Subiecții care provin din mediul urban, cei de gen masculin, respectiv cei care au vârste între 65 și 70 de ani manifestă tendința de a se declara mai mulțumiți de starea de sănătate, situația financiară și condițiile locative, comparativ cu celelalte categorii de vârstnici analizate.

PROBLEME ALE VÂRSTNICILOR

Principalele probleme cu care se confruntă vârstnicii în viața de zi cu zi

	%
Propria stare de sănătate	45
Situația financiară	14
Singurătatea	7
Probleme în familie	2
Bătrânețea/ vârsta	2
Viața/ traiul de zi cu zi	2
Neputința	2
Deplasarea	2
Stresul/ grijile	1
Problemele de sănătate ale partenerului de viață	1
Rutina/ plictiseala/ lipsa de activitate	1
Depărtarea față de copii	1
Grija față de copii/ nepoți	2
Condițiile locative	1
Problemele de la nivelulul societății	1
Alte probleme	4

PROBLEME ALE VÂRSTNICILOR

Se disting trei mari categorii de dificultăți cu care se confruntă frecvent vârstnicii:

○ **STAREA DE SĂNĂTATE**, dată în special de prezența unor afecțiuni, multe dintre ele specifice vârstei a treia.

○ **SITUAȚIA MATERIALĂ**, conferită de nivelul scăzut al veniturilor, existența unor datorii și a faptului că utilitățile, medicamentele sau alimentele au prețuri ridicate raportate la quantumul pensiilor.

○ **SINGURĂTATEA**, cauzată de decesul partenerului de viață, dar și de izolarea (depărtarea) față de rude sau integrarea deficitară în comunitate.

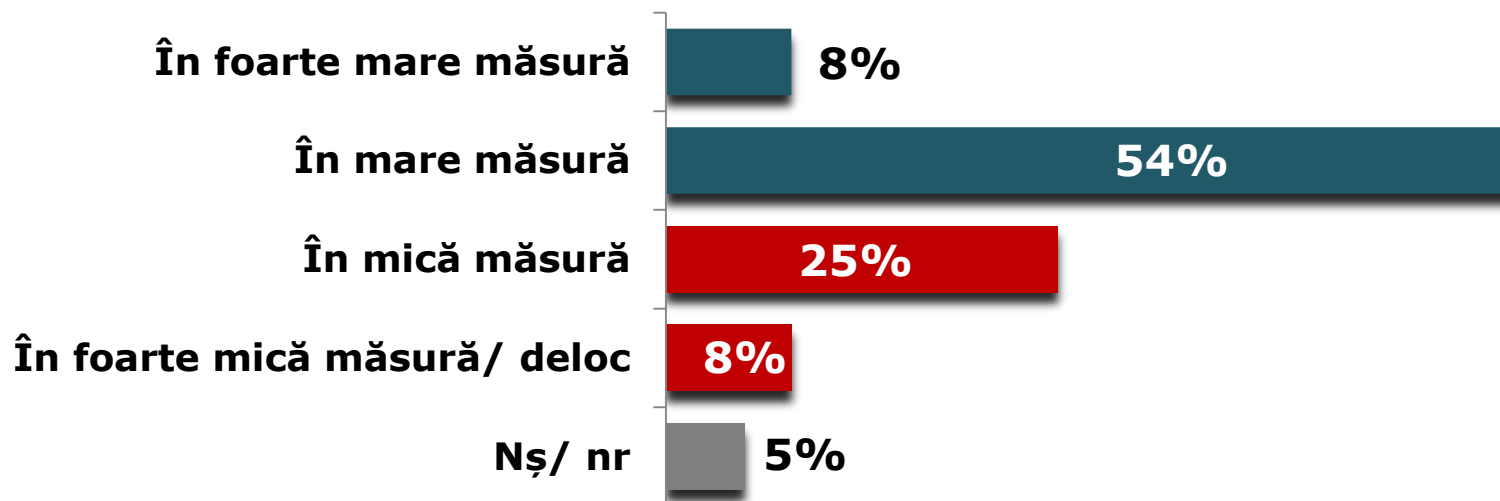
ÎNȚELEGEREA VÂRSTNICILOR CU FAMILIA ȘI VECINII

Cât de bine vă înțelegeți cu...?	FAMILIA	VECINII
CU TOȚII BINE	69%	59%
CU MULȚI DINTRE EI BINE, DAR CU UNII MAI PUȚIN BINE	24%	31%
CU MULȚI DINTRE EI RĂU, DAR CU UNII BINE	4%	4%
NU MĂ ÎNȚELEG DELOC CU NIMENI	1%	1%

- Răspunsurile indică o tendință clară în rândul respondenților de a-și evalua pozitiv relația pe care o au atât cu membrii familiei, cât și cu vecinii. Situațiile contrare au un caracter mai degrabă izolat și dețin o pondere relativ nesemnificativă din punct de vedere statistic.
- Analiza pornește de la o auto-evaluare subiectivă, nefiind cerute vârstnicilor - în această etapă a cercetării - argumente care să justifice răspunsul pentru care au optat.

RESPECTUL ÎN SOCIETATE

În ce măsură considerați că sunteți respectat în societatea din ziua de astăzi?

- Din observațiile înregistrate în urma activității de teren, se poate spune că pentru o parte dintre persoanele de vârstă a treia noțiunea de „societate” este una cu semnificații relativ neclare. Spre exemplu, în comunitățile rurale relativ izolate precum satele Vladomira (comuna Trifești) sau Săveni (com. Gropnița), respondenții au evaluat respectul pe care li-l oferă societatea din perspectiva relațiilor sociale (de cele mai multe ori foarte restrânse) pe care aceștia le au, influențându-le într-o oarecare măsură opiniile.

RESPECTUL ÎN SOCIETATE

Unul din trei vârstnici chestionați consideră că nu este respectat în societatea din ziua de astăzi

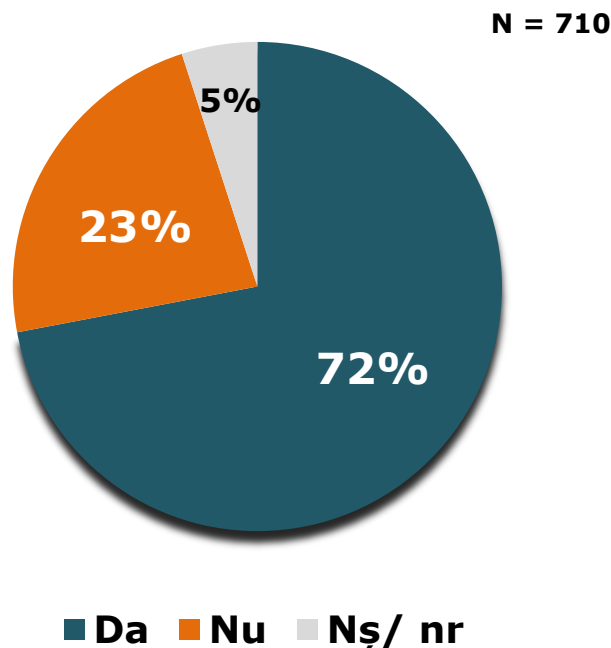
Unul din cinci vârstnici și-a argumentat opinia

Rezumând, **principalele argumente** pe care le invocă vârstnicii în susținerea răspunsului vizează:

- **veniturile scăzute raportate la anii de muncă**
- **starea de degradare morală a societății**
- **calitatea slabă a serviciilor medicale**
- **nerespectarea unor drepturi**
- **lipsa educației**
- **acutizarea sentimentului de inutilitate sau neputință**
- **lipsa unei legături strânse cu generația tânără.**

AFEȚIUNI DE CARE SUFERĂ VÂRSTNICII

În acest moment
suferiți de o boală sau
de un handicap sever?

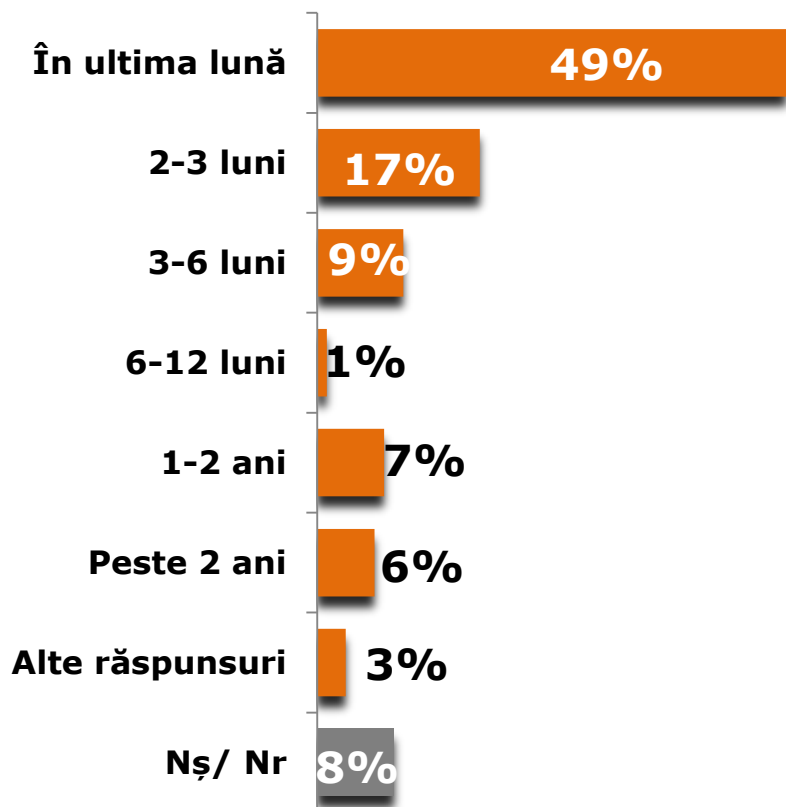

Dacă DA, de ce
afecțiuni suferiți?

Tipuri de afecțiuni (N = 514)	%
Afecțiuni cardiace	42
Afecțiuni ale sistemului osos/ locomotor	14
Diabet	14
Afecțiuni hepatice	4
Afecțiuni pulmonare	4
Forme de cancer/ leucemie	3
Afecțiuni renale	3
Afecțiuni oculare (oftalmologice)	3
Prostata	2
Afecțiuni gastrice	2
Alte probleme	8
Nș/ Nr	1

FRECVENTAREA MEDICULUI

Când ați fost ultima dată la un medic?

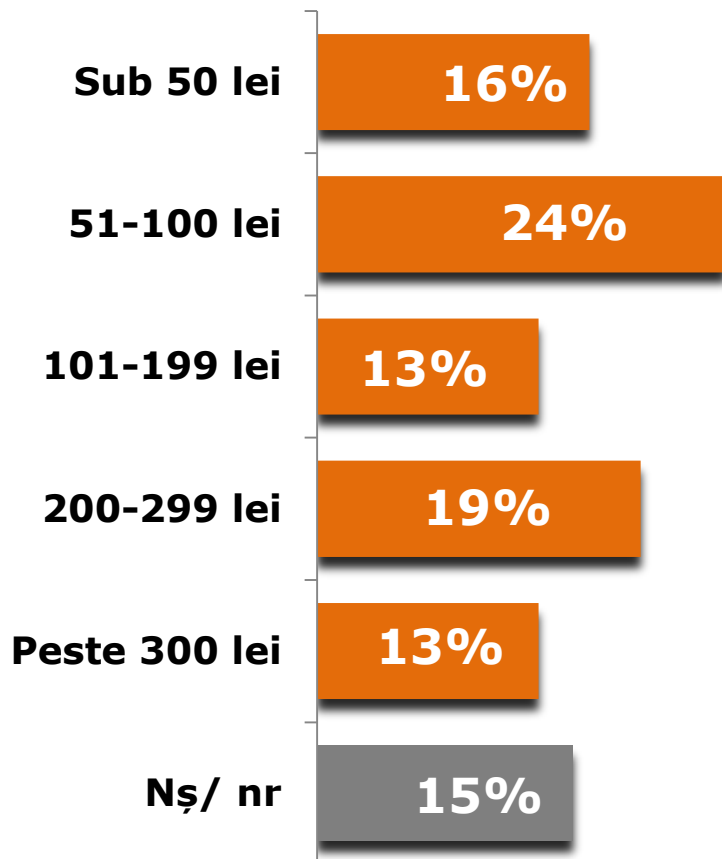

Cu ce problemă ați fost?

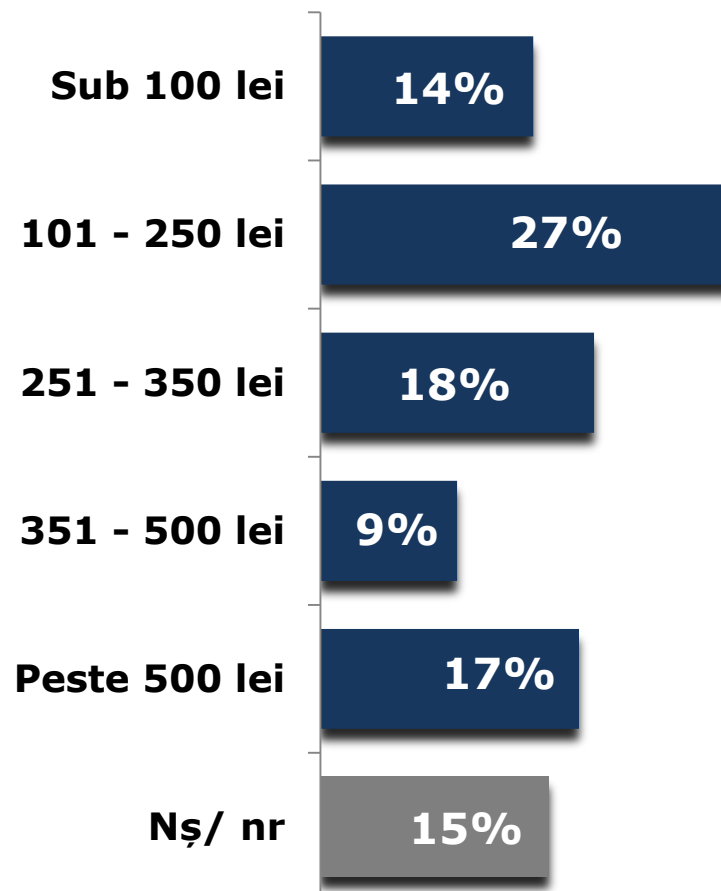
Problemă	%
Consult/ control de specialitate pentru o problemă specifică	29
Rețetă	22
Control/ consultație generală	17
Analize	6
Tratament	5
Operații	2
Trimitere	1
Amețeli	1
Probleme administrative (medicale)	1
Accidente	1
Realizarea unor proceduri/ recuperare	1
Alte probleme	1

CHELTUIELI ÎN ULTIMA LUNĂ

Medicamente

Hrană

TIPURI DE SPRIJIN OFERITE DE VÂRSTNIC

- **Odată cu procesul de îmbătrânire care corespunde în cele mai multe situații cu încetarea activităților profesionale în care a fost angrenat timp de decenii, vârstnicul se poate simți „inutil” în cadrul societății, fiind practic expus fenomenului de „excluziune socială”.**
- **Studiile au evidențiat că există o legătură strânsă între gradul de participare socială și bunăstarea indivizilor, iar „implicarea civică și voluntariatul contribuie și la bunăstarea beneficiarilor acestor eforturi, a comunităților în care trăiesc furnizorii și beneficiarii și a societății în general”**
- **Pe acest fond, una din întrebările centrale ale studiului a urmărit evidențierea felului în care vârstnicii consideră că ar putea fi utili pentru cei din jur și pentru societate.**

TIPURI DE SPRIJIN OFERITE DE VÂRSTNIC

Sprijin moral (sfaturi, comunicare, socializare, vorbă bună ș.a.)	21
Sprijin fizic (treburi gospodărești, muncă ș.a.)	6
Sprijin, în general	5
Grija/ sprijin pentru nepoți	5
Sprijin intelectual (meditații, sfaturi practice sau de specialitate)	4
Sprijin material	3
În niciun fel	3
Grijă/ sprijin pentru copii	3
Înțelegere/ respect pentru cei din jur	3
Voluntariat	2
Sprijin pentru alți membri ai familiei	2
Altfel de sprijin	2
Ajutor pentru vecini	1
Experiență	1

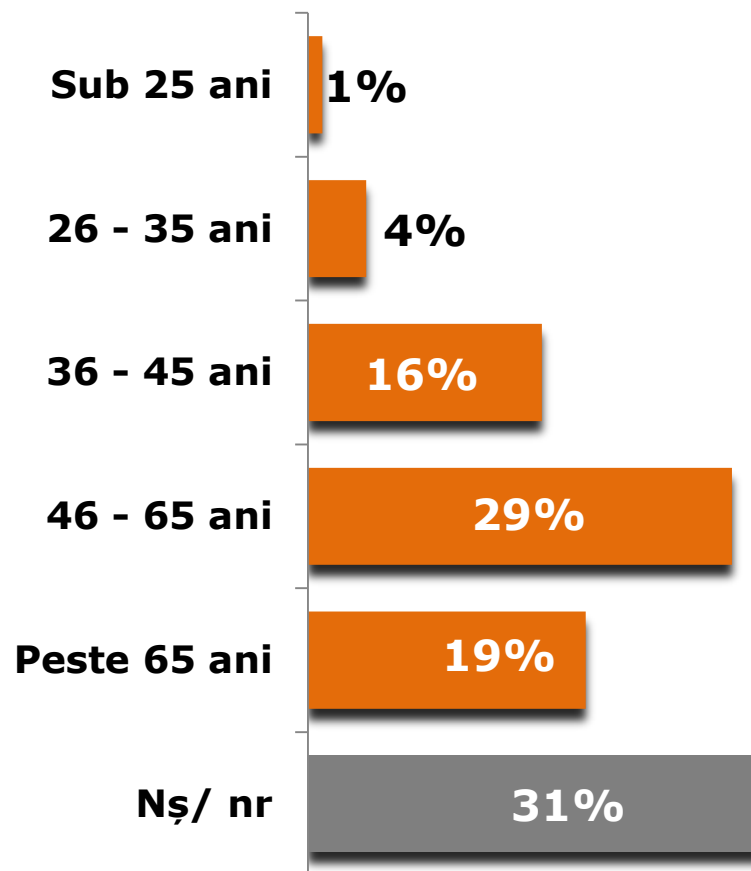
- **Se evidențiază faptul că principalul sprijin pe care vârstnicii percep că îl pot oferi este cel „moral”, fiind deschiși astfel la comunicare și socializare cu persoanele aflate în proximitatea lor.**

PERSOANE DE SPRIJIN PENTRU VÂRSTNICI

Când treceți printr-o perioadă grea, cărei persoane obișnuți să cereți în primul rând ajutorul sau sfatul?

	%
Familia nucleu (copii/ soț/ soție)	55
Familia extinsă	14
Nimănui	10
Vecin	4
Preot	4
Dumnezeu	3
Medic	3
Prieten	1
Altcineva	1
Nș/ nr	5

Vârsta estimată a persoanei care acordă sprijinul

CALITĂȚI ALE TINERILOR DIN PERSPECTIVA VÂRSTNICILOR

Obs. *Cu cât un atribut este mai des menționat, cu atât acesta apare editat cu caractere mai mari*

IN PAS CU TEHNOLOGIA
EDUCATI BUNI
INTELIGENTI
STUDIOSI
RESPECTUOSI
ENERGICI HARNICI
INTELEGATORI
STUDIOSI
RESPECTUOSI
DEZVOLTATI
CURAJOSI
EXTRAORDINARI
ATENTI
IUBITORI
LINISTIT
CORECTI
CU VIZIUNE
SERIOSI
ASCULTATORI
AMABILI
AMBITIOSI
DE NADEJDE
DESCURGARETI
FRUMOSI
CUMINTI
RESPONSABILI
BINE PREGATITA
ALTRUISTI
RESPONSABILI

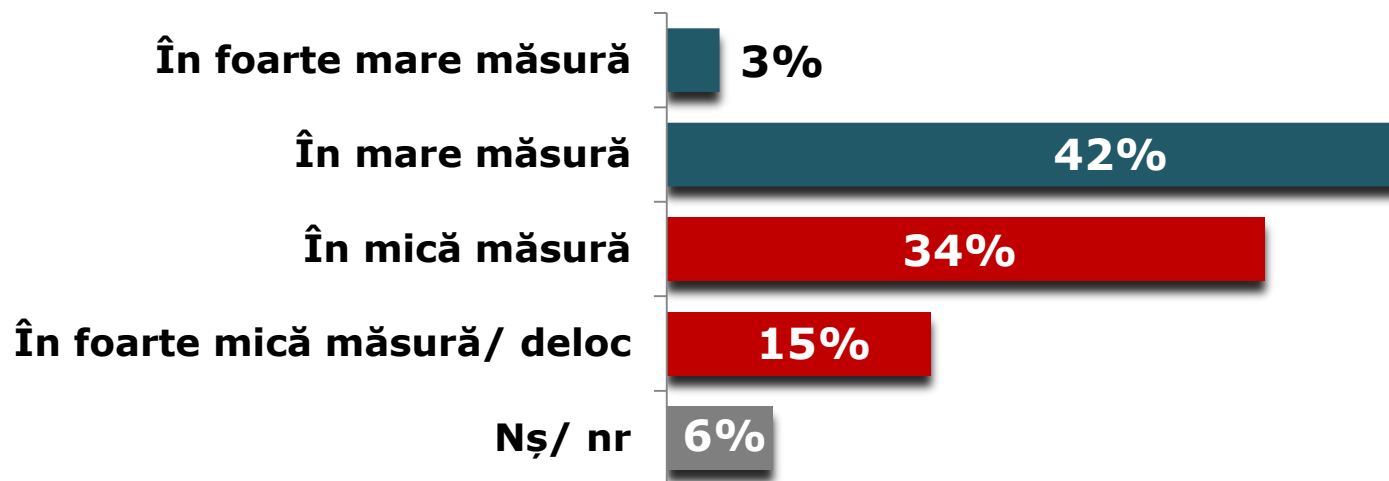
DEFECTE ALE TINERILOR DIN PERSPECTIVA VÂRSTNICILOR

Obs. *Cu cât un atribut este mai des menționat, cu atât acesta apare editat cu caractere mai mari*

RESPECTUL TINERILOR FAȚĂ DE VÂRSTNICI

În ce măsură considerați că tinerii din ziua de astăzi (cei până în 25 de ani) îi respectă pe cei de vârsta dvs.?

- **Jumătate dintre respondenți (49%) consideră că tinerii cu vârsta până în 25 de ani nu îi respectă pe vârstnici, o opinie contrară fiind susținută de 45% din numărul total de persoane chestionate.**

RESPECTUL TINERILOR FAȚĂ DE VÂRSTNICI

Unul din doi vârstnici consideră că nu este respectat de tineri

Argumentarea răspunsului în rândul vârstnicilor care consideră că nu sunt respectați de tineri (N = 345)

Principalele argumente

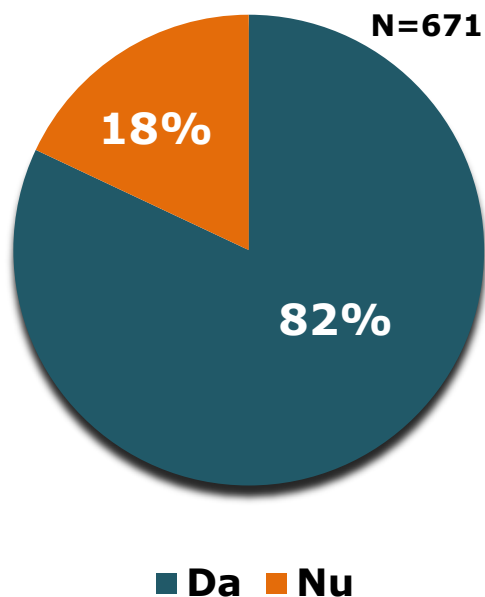
Principalele argumente	%
Needucați	11
Vulgari/ vorbesc urât	9
Nu respectă	6
Tinerii sunt nepăsători față de bătrâni	6
Nu salută	5
Din cauza libertății și a societății	5

Alte argumente menționate de vârstnici: Nu oferă loc în mijloace de transport, Le lipsește bunul simț, Ironici/ zeflemitori, Tinerii consideră bătrâni inutili/ ne semnificativi, Atitudine superioară față de bătrâni/ obraznici, Nu ascultă de bătrâni, Se comportă urât, Nepăsători/ nu dau atenție, Tinerii sunt răi

Obs.: Fiecărei categorii îi sunt alocate sub 2 puncte procentuale.

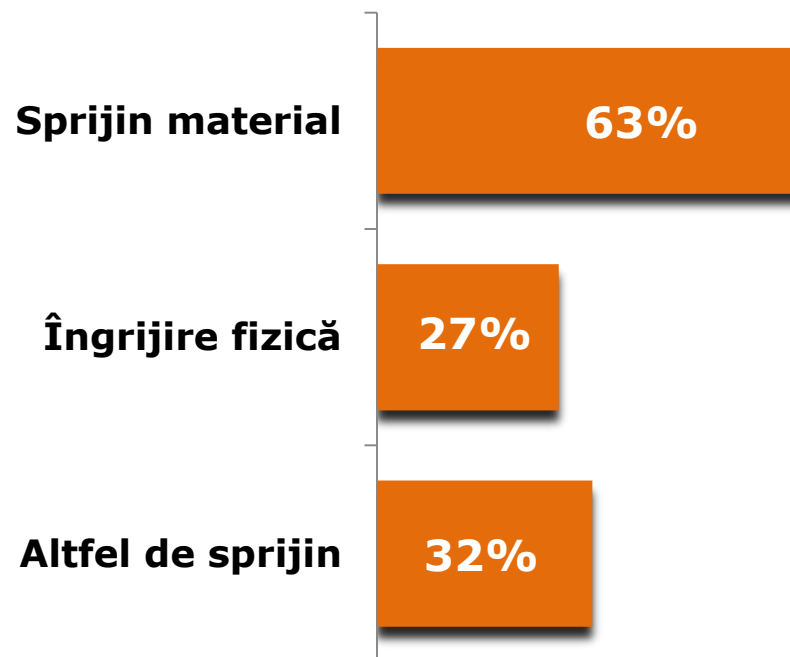
SPRIJINUL PRIMIT DE VÂRSTNICI DIN PARTEA COPIILOR

**Câți vârstnici primesc
sprijin din partea
copiilor?**

Notă: Au fost selectate doar cazurile în care vârstnicii au menționat că au copii

**Ce fel de sprijin
primesc vârstnicii din
partea copiilor?**

Notă: Au fost selectate doar cazurile în care vârstnicii au menționat primesc sprijin din partea copiilor.

ABUZURI VERBALE ȘI FIZICE ASUPRA VÂRSTNICILOR

În ultimul an de zile s-a întâmplat să fiți...de o persoană mai tânără ca dvs.?	DA
ÎNJURAT(Ă) SAU JIGNIT(Ă)	22%
LOVIT(Ă), BRUSCAT(Ă) SAU AGRESAT(Ă) FIZIC	3%

CAUZE ALE CONFLICTELOR

ABUZURI VERBALE

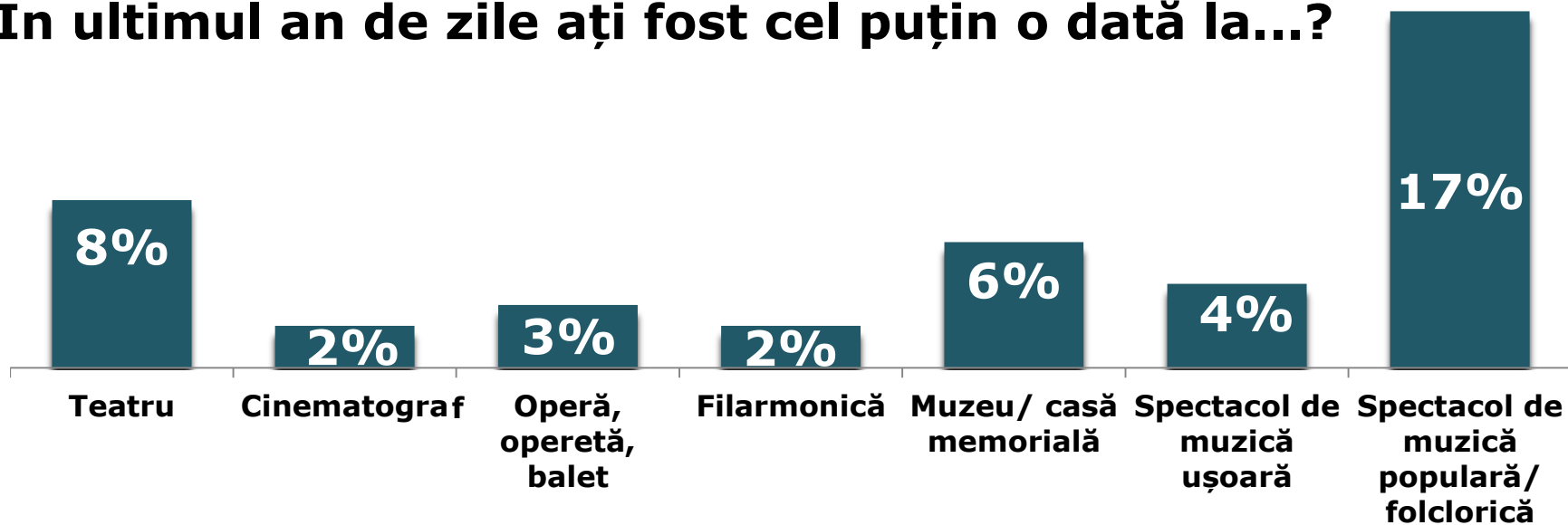
- **Alcoolul**
- **Conflicte în mijloacele de transport**
- **Discuții în contradictoriu**
- **Lipsa educației**
- **Certuri în familie**
- **Fără niciun motiv**

ABUZURI FIZICE

- **Alcoolul**
- **Certuri în familie**
- **Tentative de furt sau tâlhărie asupra vârstnicului**

CONSUMUL CULTURAL ÎN RÂNDUL VÂRSTNICILOR

În ultimul an de zile ați fost cel puțin o dată la...?

- Nivelul de consum cultural în rândul vârstnicilor este unul relativ scăzut.
- Principalele tipuri de evenimente pe care le frecventează sunt reprezentate de spectacolele de muzică populară/folclorice

ACTIVITĂȚI COTIDIENE REALIZATE DE VÂRSTNICI

- Unul din patru vârstnici (28%) face **curățenie** în fiecare zi, iar unul din doi (53%) cel puțin o dată pe săptămână
- Unul din trei vârstnici (32%) **gătește** în fiecare zi, iar 4 din 10 cel puțin o dată pe săptămână (44%)
- Unul din opt vârstnici (12%) **realizează activități de grădinărit** în fiecare zi.
- O zecime (11%) **realizează activități agricole** cel puțin o dată pe săptămână
- Opt din zece vârstnici **urmăresc în fiecare zi emisiunile TV**, iar 4 din 10 ascultă cu aceeași frecvență radioul.
- Un sfert dintre vârstnici (24%) **citesc cărți** (n.b. în special religioase) cel puțin o dată pe săptămână.
- O treime (30%) citesc cel puțin o dată pe săptămână **ziare/ reviste.**

ACTIVITĂȚI COTIDIENE REALIZATE DE VÂRSTNICI

- Unul din doi vârstnici (49%) **merge la plimbări în aer liber** în fiecare zi, iar unul din trei (33%) cel puțin o dată pe săptămână
- 7 din 10 vârstnici (69%) **fac cumpărăturile** cel puțin o dată pe săptămână
- 9 din 10 vârstnici (92%) nu practică deloc **activități sportive**.
- Unul din șapte vârstnici (14%) **merge la restaurant**, dar cu o frecvență extrem de scăzută
- Unul din 17 vârstnici (6%) merge cel puțin o dată pe săptămână la **birt/ bar (a nu se confunda cu restaurantul)**
- Unul din patru vârstnici (27%) **se întâlnește în fiecare zi cu persoane (din afara familiei)** pentru a discuta pe diverse teme
- Unul din cinci vârstnici (20%) **se întâlnește în fiecare zi cu membrii familiei**
- Unul din doi vârstnici (48%) merge cel puțin o dată pe săptămână la **biserică**

TIMP ALOCAT DE VÂRSTNICI PENTRU DIVERSE ACTIVITĂȚI PE CARE LE PRACTICĂ ÎN FIECARE ZI

Activitate	N	Timp alocat	
		Sub 2h	Peste 2h
Curățenie	203	61%	33%
Gătire	222	44%	48%
Urmărit TV	572	28%	67%
Ascultat radio	272	49%	42%
Plimbări	349	33%	64%
Întâlniri cu persoane pentru a discuta	194	37%	56%
Întâlniri cu membrii familiei	145	26%	55%

EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ: EDIȚIA I - CARAVANA MEDICALĂ

În cadrul proiectului „Îngrijirea vârstnicilor la domiciliu”, în perioada 1 – 3 august 2015 a fost organizată prima ediție a Caravanei Medicale.

SCOPUL CARAVANEI: Facilitarea accesului la servicii socio-medicale a persoanelor de vârstă a treia din zone rurale izolate ale județului Iași.

LOCALITĂȚI VIZATE: Sat Săveni (com. Gropnița), sat Vladomira (com. Trifești), sat Mironeasa (com. Mironeasa). Pe parcursul celor trei zile au fost parcurși peste 280 de km.

SERVICII ACORDATE GRATUIT: Consultații medicale, electrocardiograme, măsurare glicemie, tensiune arterială, puls, calcularea indicelui de masă corporală, terapie cu ultrasunete și aplicare de masaj locale, consiliere psihologică, socială și mini-traininguri de familiarizare cu termenii medicali. Pentru afecțiunile identificate, persoanele beneficiare ale caravanei au primit medicamente donate de compania Fiterman Pharma.

EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ: EDIȚIA I - CARAVANA MEDICALĂ

MEMBRII ECHIPEI: Pentru a acorda aceste servicii, echipa medico-socială a caravanei formată din membrii Asociației Sf. Damian și voluntari de la facultățile de medicină, asistență socială, psihologie și sociologie

NUMĂR TOTAL DE BENEFICIARI: 308

- Printre cei care au venit să primească investigații și consultații medicale de la echipa medicală a caravanei s-au numărat și persoane care de ani buni de zile nu au mai fost la un consult medical. Cauzele au dus la această izolare a pacientului sunt diverse: lipsa unui însoțitor, imposibilitatea de deplasare, lipsa resurselor financiare etc.
- Caravana medicală a venit în sprijinul acestei categorii prin evaluarea stării de sănătate, diagnosticarea afecțiunilor și îmbunătățirea nivelului educației pentru sănătate. De asemenea, populația care a solicitat serviciile caravanei medicale a fost conștientizată asupra importanței vizitelor periodice la medicul de familie pentru a identifica din timp afecțiunile și a preveni agravarea bolilor de care suferă fiecare persoană.

CONCLUZII

- **Principalele probleme cu care se confruntă vârstnicii în viața de zi cu zi țin de starea lor de sănătate.**
- **Unul din trei vârstnici consideră că nu este respectat de societatea din ziua de astăzi. Cu toate acestea, opinia majoritară este pozitivă, însă noțiunea de „societate” are în rândul respondenților un înțeles ambiguu.**
- **Patru din zece vârstnici susțin că suferă de diverse afecțiuni cardio-vasculare**
- **Unul din doi vârstnici a fost în ultima lună la medic.**
- **Unul din opt vârstnici cheltuiește lunar mai mult de 300 de lei pe medicamente**
- **Unul din șapte vârstnici cheltuiește lunar sub 100 de lei pe hrană.**

CONCLUZII

- **Majoritatea vârstnicilor se înțeleg bine atât cu membrii familiei, cât și cu vecinii**
- **Unul din cinci vârstnici consideră că poate oferi celor din jur suport/ sprijin moral (sfaturi, o vorbă bună ș.a.)**
- **Pentru 7 din 10 vârstnici chestionați familia reprezintă principalul suport atunci când se confruntă cu diverse probleme.**
- **Unul din zece vârstnici nu obișnuiește să ceară nimănui ajutor/ sprijin în momentul în care trec printr-o perioadă foarte dificilă.**
- **Unul din cinci vârstnici este victima unui abuz verbal**
- **Cauzele conflictelor în care sunt angrenați vârstnicii și care se soldează cu diverse forme de abuz verbal sau fizic sunt: alcoolul, certurile în familie, conflicte cu alte persoane, tentative de furt/ tâlhărie**

CONCLUZII

- **Unul din zece vârstnici nu obișnuiește să ceară nimănui ajutor/ sprijin în momentul în care trec printr-o perioadă foarte dificilă.**
- **Unul din nouă vârstnici nu apelează – în momentele dificile – la ajutorul familiei, ci a altor membri ai comunității în care se regăsește: preot, medic, vecin, prieten ș.a.**
- **Unul din doi vârstnici consideră că nu este respectat de cei tineri, care au vârsta până în 25 de ani.**
- **Principalul tip de sprijin pe care îl primesc vârstnicii din partea copiilor este cel material.**
- **Unul din șase vârstnici a fost în ultimul an de zile cel puțin o dată la un spectacol de muzică populară/ folclor**
- **Principalele activități pe care le practică vârstnicii zi de zi/ cu o frecvență ridicată sunt: curățenia, gătitul, urmărit TV, ascultat radio, plimbări în aer liber, respectiv întâlnirile cu alte persoane pentru a discuta și cu membrii familiei.**

Recomandări

Organizarea unei campanii de informare și consiliere medicală cu privire la problemele de sănătate specifice vârstei a treia (ex. distribuirea de materiale informative - prevenție, cauze, simptome - ce evidențiază principalele afecțiuni ale persoanelor de vârsta a treia, furnizarea de recomandări și date de contact în vederea obținerii de informații suplimentare legate de aceste aspecte ș.a.)

Informarea autorităților locale din mediul rural cu privire la necesitatea îmbunătățirii accesului persoanelor vârstnice la servicii socio-medicale. Acest lucru poate fi realizat, spre exemplu, prin facilitarea unor vizite periodice sub forma unor Caravane, care să furnizeze servicii socio-medicale de bază.

Conturarea unor programe de (re)integrare socială a vârstnicilor, pornind de la percepția acestora privitoare la utilitatea pe care o pot avea în societate.

Articularea discursului public privind rolul pe care îl poate avea o persoană de vârsta a treia în societate.

Diminuarea percepției generale conform căreia persoanele vârstnice sunt „inutile” în cadrul societății.

Recomandări

Organizarea unor evenimente care să faciliteze interacțiunile între bătrâni și tineri.

Crearea de „cluburi” sau „asociații” ale pensionarilor, ca mijloace de socializare, astfel încât să fie dezvoltat sentimentul de apartenență comunitară și să fie combătută/diminuată starea de „singurătate” sau izolare pe care o resimt în special vârstnicii care nu locuiesc cu membrii familiei.

Conturarea unei strategii de combatere a violenței verbale și fizice împotriva vârstnicilor prin intermediul unor parteneriate între autoritățile publice locale, O.N.G.-uri și alte instituții interesate de creșterea calității vieții persoanelor de vârstă a treia.

În mediul rural, consolidarea unei legături între asistentul social, poliția comunitară și vârstnic astfel încât eventualele cazuri de violență domestică să fie semnalate în timp util, iar persoanele abuzate să primească sprijin sau consiliere.

Creșterea și facilitarea accesului vârstnicilor la servicii de consiliere psihologică.

Inițierea unei campanii de educație civică în rândul tinerilor în vederea diminuării formelor de abuz care sunt îndreptate împotriva persoanelor vârstnice.

**Studiul integral este
disponibil on-line pe
www.ingrijirevarstnici.ro**